

ನನಗೆ ಹೊಸ ರೂಪದ ಗಣಿತವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಒಂದು ಮೇಳ

A Mela which Introduced me to a New Form of Mathematics

- ಪ್ರಮೋದ್ ಚಂದ್ರ ಪಾಂಡೆ

ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಗಣಿತ ಮೇಳ'ವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನನಗೆ ಅದು ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಗೂ ನಿಲುಕದ ಪದವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತತ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮೇಳಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ನನ್ನ ಅನುಭವವು ಇದಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ತಂಡವು ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗಣಿತವನ್ನು ಈ ಮೇಳದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುರಿತೂ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಗಣಿತವೆಂದರೆ ಬೇಸರ ತರುವ ವಿಷಯ ಎಂಬ ಒಂದು ಅಪಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಕಲಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದು ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಾಲುಗಳು ಎದ್ದು ಬಂದವು. ಗಣಿತದ ಮೇಳ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಇಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಒಂದು ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಸಲಹೆಯು ನಮ್ಮ ಸಹಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಬಂತು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅದು ನನಗೆ ಹೌದೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಗಣಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತವನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಣಿತಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತಹ, ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ, ಜೊತೆಗೆ ನಲಿ-ಕಲಿ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಗಣಿತದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮಕ್ಕಳು ಉತ್ಸುಕರಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯ ಎಂದೂ ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು.

ಮೊದಲು ಆ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಗಣಿತ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಿ ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಈ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಎದುರು ಇಡುವುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ನಮ್ಮ ತಂಡದೊಳಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತವನ್ನು ಕುರಿತ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸಲು ಅವರ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ವಿಷಯಗಳು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆವು. ಇದೇ ಮೊದಲ ಸಲ ನಾವು ಈ ರೀತಿ ಗಣಿತ ಮೇಳವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯ ಸಲಹೆಗಳೇನೂ ನಮ್ಮ ತಂಡದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಾವು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನಂತೂ ತಯಾರಿಸಿದೆವು, ಹಾಗೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನರ್ದರಿಸಿದೆವು.

ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಮೇಳವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿದೆವು. "ಗಣಿತ" ಮತ್ತು "ಮೇಳ" ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೇ ಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಗೊಂದಲವಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳು ಕಡಮೆ ಇದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಹಮತ ನೀಡಿದ್ದರು.

ನಾನೂ ಈ ಕುರಿತು ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಇದ್ದೆ, ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು, ಏನನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವುದು ಹೀಗೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ, ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಣಿತದ ಆಟಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಆನಂದಿಸುವಂತಹ ಕೆಲವು ಪಜಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬಿಡಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆವು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದೆವು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಚಿಕ್ಕ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಈ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆವು. ಅಂತಹ ಒಂದು ರೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೇಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗಣಿತದ ಪಜಲ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸಲಹೆಯೊಂದು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬಂದಿತು. ಯಾಕಾಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನೆಂದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಗಣಿತದ ಆಟಗಳು ಮತ್ತು ಪಜಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮೇಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವವರ ಎದುರು ಇಡಲು ಉತ್ಸುಕರಾದರು. ನಾನು ಅವರ ಈ ಉತ್ಸಾಹದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೇನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಆಲೋಚಿಸತೊಡಗಿದರು. ನೀವೂ ಯೋಚಿಸಿ, ನಾವೂ

ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲ ಸೇರಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಕ್ರಮೇಣ ಗಣಿತ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಲು ತೊಡಗಿದ ಮಕ್ಕಳ ಒಳ್ಳೆಯ ತಂಡವೊಂದು ತಯಾರಾಯಿತು. ನಾನು ನಮ್ಮ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೇಳದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಚಿಕ್ಕ ತಂಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಅನಂತರ ನಡೆಸಿದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸತ್ತ್ವಯುತ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಯಿತು, ಅವರ ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮಹತ್ತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು. ಆ ವಿಷಯಗಳು ಹೀಗಿದ್ದವು:

೧. ಅಳತೆಯ ಮಾಪನಗಳ ಬದಲಾಗುವ ರೂಪಗಳು

೨. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಹಿಂದಿನ ಗಣಿತ

೩. ಬಾಡಿ ಮಾಸ್ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ (ಃಬಿ)

೪. ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಲೋಕ

೫. ಪಜಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆಟಗಳು

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದವು, ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಣಿತದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಯಾವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಂ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವಿದೆ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ/ಳೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರಾಜ್‌ಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲ. ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಗಣಿತದ ಕಲಿಕೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಆಚೆ ಈ ಮೇಳದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿತ್ತಾದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗಣಿತದ ತಂಡವು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಸಣ್ಣ ತಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪೂ ತನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಇದಾದ ಅನಂತರ ಇಡೀ ಮೇಳದ ಯೋಜನಾ ರೂಪರೇಖೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಗುಂಪೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ವಾಚನಾಲಯದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲದ ನೆರವಿನಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದರು. ನಾನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅಳತೆಯ ಸಾಧನಗಳ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಳಕ್ಕೆ

ಬಂದವರಿಗೆ ವಿವರಿಸುವುದು ಈ ತಂಡದ ಮಕ್ಕಳ ಹೊಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ತಂಡವು ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಉಪ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿತವಾಯಿತು, ಒಂದು ಗುಂಪು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಮೇಲೆಯೂ ಮತ್ತೊಂದು ಅಳತೆಯ ಸಾಧನಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿತು.

ಈಗ ಮಕ್ಕಳೆದುರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳೂ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ನಿತ್ಯವೂ ಶಾಲೆಯ ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ದಿನ ಹಾಜರಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹೊಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಮಕ್ಕಳ ಇನ್ನೊಂದು ತಂಡವು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆ ದಿನದ ರುಚಿವೆಚ್ಚ ಎಷ್ಟಾಯಿತು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪು ಆ ದಿನದ ಅಡುಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳು, ಅದರ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೂ ಈ ತಂಡದ ಹೊಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿದರು, ನಿತ್ಯವೂ ಅಗತ್ಯ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿದರು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿದರು, ಅಂತರ್ಜಾಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿದರು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಅನಂತರ ತಂಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟರು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕೆಲಸದ ಅನಂತರ ಅವರು ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಲಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅದರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಮೌಲ್ಯವು ಕುಸಿಯುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಬಳಕೆಯೂ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತು. ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ವಾರದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚವನ್ನು, ಮತ್ತು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅಂಕಿ-ಅಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಖರ್ಚುವೆಚ್ಚವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರತೀ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರು.

ಉಳಿದ ತಂಡಗಳೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವು. ತಮ್ಮೊಳಗೇ ರಿಚಿಸುತ್ತ, ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಳತೆಯ ಮಾಪನಗಳ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ರೂಪಗಳನ್ನು ರೂಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಳತೆಯ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಅಳತೆ ಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಾಧನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ತಾವೇ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಮಾಪನಗಳ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು

ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಂಡು ಬಂದ ಕೆಲ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಗಣಿತದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯದ ವಾಸ್ತವ ಬದುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪಜಲ್‌ಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಆರಿಸುತ್ತವೆ. ಪಜಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಲು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದರು, ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋ-ಕಸರತ್ತಾದಂತಾಯಿತು, ಜೊತೆಗೆ ಮೇಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದವರಿಗೂ ಈ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಆಟಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರೂ ಆಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. BMI ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರ BMI ಅನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಶೀಘ್ರಗತಿಯ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು, ಅದು ಅವರ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. BMI ಅನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಊಟದ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಂಶಗಳಾದ ಮೂಲಕ ಅರಿತರು. ಮೇಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಇತ್ತವರ BMI ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯರಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಇತ್ತರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಳವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿತು. ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತ ತಾವೇ ಅನ್ವೇಷಿಸಿ ಕಲಿತಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹೆಚ್ಚಿತು. ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬೇಸರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಯಾವ ವಿಷಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾದಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದೇ ವಿಷಯಗಳು ಈಗ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಎನಿಸತೊಡಗಿದವು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಮಾಡಿ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಗಣಿತವನ್ನು ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಕಲಿತರೆ, ತಂಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಕಲಿತರೆ ಕಲಿಕೆಯು ದರ್ಭಕಾಲ ಬಾಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಂತೂ ಈಗ ನಿಚ್ಚಳವಾಯಿತು. ಅದು ಗಣಿತ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಬಹು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದರು, ತಮ್ಮ ಬಗೆಗೆ ಅಳುಕಿರಲಿಲ್ಲ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭೇಟಿ ಇತ್ತವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದರು, ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಪ್ರತಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಬೇಕಿತ್ತು, ಅದು ಆಯಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂಥದಾದರೂ ಫಲಿತಾಂಶದ ಬಗೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗಲಿಲ್ಲ.

ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಈ ಕಸರತ್ತುಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಅನುಭವವು ಮೇಳದಿಂದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಲಾಭ ಎನ್ನಬಹುದು. ಯೋಜಿಸುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅನುಷ್ಠಾನದವರೆಗೆ ಮೇಳದ ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಏನೋ ಹೊಸತನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು.

ಪ್ರಮೋದ್ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯ ಅಜೀಮ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವವಿದೆ. ಅವರನ್ನು: pramod.pandey@azimpremjifoundation.org ಇಮೇಲ್ ಐಡಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.